

N:o 43.

Ank. till Riksd. kansli den 3 april 1894, kl. 3 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändrad lydelse af 49 § i förordningen angående fattigvården den 9 juni 1871.

Till laguskottets behandling hafva kamrarne hänvisat en den 26 sistlidne januari till Riksdagen afläten proposition, n:o 37, så lydande:

Under återopande af hvad bifogade utdrag af protokoll, förda i statsrådet och högsta domstolen, innehålla, vill Kongl. Maj:t i nåder inhemta Riksdagens yttrande öfver följande förslag till

Förordning om ändrad lydelse af 49 § i förordningen angående fattigvården den 9 juni 1871.

Häri genom förordnas, att 49 § i förordningen angående fattigvården den 9 juni 1871 skall erhålla följande ändrade lydelse:

Öfver kammarrättens beslut i fattigvårdsärenden må ej klagan föras.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1895; dock skall i afseende å talans fullföljande i ärende, som af kammarrätten före nämnde dag afgjorts, gälla hvad förut varit stadgadt.

Klagan öfver kammarrätts beslut i fattigvårdsmål, hvilken före antagandet af förordningen angående fattigvården den 9 juni 1871 skulle fullföljas hos Kongl. Maj:t i ecklesiastikdepartementet, skall numera enligt 49 § i samma förordning prövas af högsta domstolen. Såsom skal för denna förändring anfördes, dels att fattigvårdsmålen vore af öfvervägande tvistemåls egenskap, om än icke i första instansen af domstol handlagda, och således lämpade för enahanda behandling som andra ärenden af blandad

judiciel och administrativ beskaffenhet, som redan tillhörde högsta domstolens pröfning, dels ock att behovet kräfde en minskning i mängden af de besvärsmål, som skulle inför Kongl. Maj:t i statsrådet anmälas.

Fattigvårdsmålen förläggande under högsta domstolen har emellertid i sin mån bidragit dertill, att antalet af de vid hvarje års slut oafgjorda mål allt mer och mer ökats, i följd hvaraf den rättsökande allmänhetens befogade anspråk på skyndsam handläggning af de under högsta domstolens pröfning dragna tvister icke kunnat såsom önskvärdt varit tillgodoses.

Det synes visserligen utskottet antagligt, att en förändring till det bättre i nämnda hänseende skulle åtminstone i någon mån kunna vinnas genom den af Kongl. Maj:t nu föreslagna bestämmelse, att klagan icke må föras mot kammarrättens beslut uti ifrågavarande mål.

Utskottet anser emellertid hänsyn till denna omständighet, huru viktig den än är, icke böra vara hufvudsakligen bestämmande, än mindre afgörande, för bedömande af frågan, huruvida fattigvårdsmålen skola stanna i kammarrätten såsom sista instans. Härvid bör man enligt utskottets åsigt egentligen fästa sig vid målen beskaffenhet och betydelse, och enligt utskottets uppfattning kunna förevarande mål ofta nog vara af lika invecklad beskaffenhet som åtskilliga andra af de mål, särdeles af brottmåls natur, som af högsta domstolen prövas. Jemväl i ekonomiskt afseende kunna de vara af så stor vikt och betydelse, att vederbörande kunna hafva befogadt anspråk på att få dem skärskådade af den högsta dömande myndigheten, dervid man ej heller bör förbise det i allmänna uppfattningen djupt rotade anspråk, man i vårt land har att få sina angelägenheter i sista hand pröfvade af Kongl. Maj:t.

Det har visserligen bland andra skäl för den föreslagna ändringen åberopats, att någon våda eller olägenhet icke försports af det i 192 § utsökningslagen förekommande stadgande, att hofrätts utslag i mål om lagsökning för gäld ej får hos Konungen öfverklagas. Man torde emellertid dervid icke hafva fästat behörigt afseende å den rätt, som enligt 32 § i nämnda lag tillkommer gäldenär, som ej hos öfverexekutor erkänt skulden, att till vederbörlig domstol stämma om återvinning och dymedelst få krafvet befogenhet pröfvad i alla instanser.

Man har vidare till stöd för den föreslagna ändringen anført, att kammarrättens beslut i fattigvårdsmål endast i få fall ändrats af högsta domstolen. Detta förhållande har dock först under senare år inträdt, och äfven om antalet af de beslut, som af högsta domstolen ändrats, ej varit synnerligen stort, skulle dock saknaden af högsta domstolens pröfning i dessa fall vållat, att vederbörande fått nöja sig med ett beslut, som enligt

högsta domstolens derom uttalade olika mening torde få antagas hafva varit origtigt.

Utskottet kan icke heller tillerkänna någon afgörande betydelse åt den i högsta domstolens utlåtande öfver förslaget åberopade omständighet, att genom högsta domstolens mer än tjuguariga praxis de allra flesta hit-hörande fall skulle erhållit en lösning som för framtiden kunde vid dessa måls behandling tjena till ledning, ty samma omständighet skulle säkerligen kunna anföras med afseende å åtskilliga andra rättsområden och följaktligen tjena såsom grund för att dithörande mål skulle handläggas af hofrätt såsom sista instans. Nuvarande bestämmelser i fattigvårdsförordningen kunna för öfrigt ändras, och den praxis, som hittills kan hafva utbildat sig, förlorar då all betydelse.

En afsevärd minskning i de till högsta domstolen fullföljda målens antal torde kunna vinnas genom en föreskrift, som förut varit ifrågasatt, nemligen att allmän åklagare ej skulle ega att fullfölja talan mot hofrätts utslag i brottmål, utan att dessförinnan hafva inhemtat justitiekanslerns yttrande och dertill erhållit hans bemyndigande. En sådan utväg för vinnande af en snabbare rättskipning i högsta domstolen synes utskottet långt mera tilltalande än den nu föreslagna.

På grund af hvad utskottet sålunda anfört, får utskottet hemställa,

att propositionen icke må af Riksdagen godkännas.

Stockholm den 3 april 1894.

På lagutskottets vägnar:

L. ANNERSTEDT.

Reservation:

af herrar *Annerstedt, von Krusenstjerna, C. H. Lundström, Pehrsson, Bruzelius* och *Kardell*, hvilka ansett, att propositionen bort af utskottet tillstyrkas.

Herr *Ölander* har begärt få här antecknadt, att han icke deltagit i ärendets behandling inom utskottet.
